

هشتک،

عقابان آسمان ایران

گفت‌وگو با پیشکسوت و استاد خلبان هواپیمای اف-۱۴ «سرهنگ علیرضا حمزه‌ای»

علی البرزی

سرهنگ خلبان بازنشسته «علیرضا حمزه‌ای» استاد خلبان و تست پایلوت هواپیماهای اف-۵ و اف-۱۴ نیروی هوایی ارتش است که سال‌ها با هواپیماهای جنگنده پرواز داشته و خلبانان زیادی را برای نیروی هوایی تربیت کرده است. وی در دوران بازنشستگی خود حضور فعالی در فضای مجازی دارد و با استفاده از بسترهای گوناگون شبکه‌های اجتماعی، برنامه‌های زنده شبانه گفت‌وگومحور و میزگردهایی با حضور فعالان، پیشکسوتان، خلبانان و کادر فنی نیروی هوایی ارتش برای علاقه‌مندان برگزار می‌کند که با استقبال کاربران فضای مجازی مواجه شده است. به باور بسیاری از علاقه‌مندان به صنعت هوایی و به‌ویژه پیشکسوتان نیروی هوایی، این قبیل کارها فرصتی مناسب برای آموزش، تجربه و یادآوری خاطراتی از رشادت‌های خلبانان نیروی هوایی ارتش است. به مناسبت ۱۹ بهمن روز نیروی هوایی گپ‌وگفتی با وی داشته‌ایم که ماحصل آن پیش روی شماست.

و از همان دوران با خودم گفتم باید هر طور شده انتقام بگیرم. پس از اتمام تحصیلات در آزمون دانشگاه شرکت کردم و در رشته دندان پزشکی دانشگاه تهران قبول شدم، ولی انصراف دادم و در اواخر سال ۱۳۶۶ وارد نیروی هوایی شدم. در سال ۱۳۶۹ هم با دریافت درجه ستوان دومی، فعالیت من در نیروی هوایی آغاز شد.

پس از اینکه در دزفول دوره معلم خلبانی اف-۵ را گذراندم، اعلام شد برای اف-۱۴ معلم خلبان می‌خواهند، ولی چون در آن زمان برای مدتی شبیه‌ساز آموزش خراب بود و به همین دلیل چند سالی بود که برای هواپیمای اف-۱۴ خلبان جدید نگرفته بودند، با تصمیم خلبان «والی اویسی» که فرمانده وقت تیپ بود، قرار شد خلبان‌های اف-۱۴ را از گروه معلم خلبان‌های اف-۵ جذب کنند و بدون شبیه‌ساز آموزش دهند. در نهایت من به‌همراه آقای شفیع‌ی دزفول و آقای تک از تبریز انتخاب شدیم و برای اولین بار در دنیا کلاس‌های خلبانی اف-۱۴ بدون شبیه‌ساز آموزش برگزار شد.

■ جناب حمزه‌ای! شما این روزها فعالیت‌هایی را در حوزه فضای مجازی انجام می‌دهید که مورد استقبال مخاطبان و به‌ویژه جوانان قرار گرفته و آن‌هم برگزاری جلسه‌های برخط در شبکه‌های اجتماعی، با حضور خلبانان دهه‌های گذشته و پیشکسوتان نیروی هوایی و بیان خاطرات و ناگفته‌هایی از سال‌های گذشته این نیروست، ایده و فکر انجام این کار چگونه و کجا شکل گرفت؟

اورکت سبز و شلوار قهوه‌ای که بر تن داشت از خانه بیرون رفت و حدود یک‌ساعت بعد صدای انفجارهای پی‌درپی شنیده شد. من این صدا را می‌شناختم، چون با این صدا هفت-هشت سال در کرمانشاه زندگی کرده بودم. وقتی بیرون آمدم، متأسفانه پدرم چشمش را بر اثر انفجار از دست داده بود. این حادثه روی من خیلی تأثیر گذاشت

■ جناب سرهنگ، ورود شما به نیروی هوایی ارتش چگونه شکل گرفت؟
سال ۱۳۶۵ و در بجه‌جنگ تحمیلی در کرمانشاه ساکن بودیم که منزل ما را زدند. ما هم بلافاصله به تویسرکان رفتیم. پدرم در این شهر مغازه‌ای گرفت و مشغول به کار شد. خانه ما در زیرزمین بود. یادم هست یک روز صبح پدرم با

مرتبط با فضای مجازی را بدون کوچک‌ترین چشم‌داشت و برای رضای خدا انجام می‌دهند.

■ **بازتاب این فعالیت‌ها در بین خلبانان نیروی هوایی و حتی سطح جامعه چگونه بوده است؟**

من زمانی که در مراسم گوناگون مانند بزرگداشت شهدای نیروی هوایی در ستاد نیرو و یا تشییع جنازه برخی همکاران که از بین ما می‌روند، حضور پیدا می‌کنم، دوستان می‌گویند شبی نیست که ما برنامه‌های زنده شما را تماشا نکنیم و انصافاً تجارب ارزشمندی از طریق این برنامه‌ها به بینندگان و به‌ویژه جوانان منتقل می‌شود. برای مثال، چند وقت پیش امیرسرتیپ نصیرزاده فرمانده وقت نیروی هوایی در حاشیه مراسم به من گفت: «کار خوبی دارید انجام می‌دهید و این کار باعث می‌شود مردم خلبان‌ها را بهتر بشناسند». از زمانی که این برنامه‌های زنده پخش شدند، به‌نظرم بین افکار عمومی یک نگاه تازه‌تری درباره نیروی هوایی نسبت به یک دهه گذشته ایجاد شده است؛ چون در گذشته مخاطبان و کاربران برای دریافت اطلاعات فقط به ویکی‌پدیا مراجعه می‌کردند، اما اکنون می‌توان در قالب یک برنامه زنده در شبکه‌های اجتماعی و یا جست‌وجو در اینترنت، به راحتی سابقه مصاحبه‌ها و افراد گوناگون را پیدا کرد. برخی از مخاطبان به من پیام می‌دهند و می‌گویند: ما در جلسه‌های دورهمی خانوادگی با بستگان و میهمانان مانند زمان قدیم که برخی برنامه‌های پرمخاطب تلویزیون را با هم نگاه می‌کردیم، برنامه‌های زنده شما را هم نگاه می‌کنیم.

و حتی جوان‌تر از من که بازنشسته شده‌اند. حتی جوانان نیروی هوایی پای کار هستند و این صحبت‌ها و برنامه‌ها را تماشا می‌کنند و می‌شنوند و با هم در این برنامه‌های اینستاگرامی گپ‌وگفت داریم.

■ **یعنی ترکیبی از تجربه و آموزش است؟**

بله! تجربه، آموزش، خاطره، توانمندی و البته یک نکته ظریفی دارد و آن هم اینکه برخی افراد جوان می‌گویند این موضوع‌هایی که شما تعریف می‌کنید و می‌گویید، وقتی می‌شنویم به خودمان می‌گوییم ما چه کار کرده‌ایم پس؟ این خودش انگیزه مضاعفی برای جوانان ایجاد می‌کند و بسیار تأثیرگذار است. در بحث آموزش هم برای مثال جوانانی که علاقه‌مند به ورود به حرفه خلبانی هستند و می‌خواهند بدانند خلبانی چیست و امتحان و آزمون‌هایش چگونه است؟ پاسخ‌های خود را از طریق این برنامه‌ها دریافت می‌کنند.

■ **این جلسه‌های زنده در بستر فضای مجازی، به غیر از اینستاگرام، در شبکه‌های اجتماعی دیگر هم نشر پیدا می‌کند؟**

بله! دوستان و علاقه‌مندان به نیروی هوایی در شبکه‌های دیگر هم این برنامه‌ها را بازنشر می‌کنند.

■ **برای اینکه موضوع خاطرات مطرح‌شده در شبکه‌های اجتماعی ماندگارتر شود، فکر و ایده‌های داشتید که مکتوب شود؟**

با کمک دوستان در نظر داریم محتوای پخش‌شده در فضای مجازی را به صورت الکترونیکی (پی‌دی‌اف) منتشر و در اختیار مخاطبان قرار دهیم.

■ **این کار را به تنهایی انجام می‌دهید یا گروهی؟**

تعدادی از خلبانان و دوستانم در این کار به من کمک می‌کنند و حتی جوانان و دوستان علاقه‌مند به نیروی هوایی و البته خارج از نیرو هم به بنده در این کار کمک می‌کنند. همه آنهایی که با من همراه هستند، فعالیت‌هایی مانند هماهنگی با میهمانان برنامه‌های زنده و ساخت کلیپ‌های

من از دوران نوجوانی علاقه‌مند به فعالیت‌های فرهنگی، هنری و سینمایی بودم، در سال ۱۳۶۳ و زمانی که در جبهه بودم، به من گفتند چون تو خوب حرف می‌زنی و به اصطلاح شلوغ هستی! کار ضبط خاطره‌های رزمندگان را انجام بده و در ابتدای ورود، من را به واحد تبلیغات جنگ فرستادند و در سمعی بصری، واحد خبرگزاری و ضبط خاطره‌های رزمندگان فعالیت می‌کردم.

یادم هست یک ضبط صوت خبرنگاری داشتم و در دوران جبهه با افراد و چهره‌های گوناگون مانند شهید همت، شهید حمید نوحی، شهید ناصح، فرمانده تیپ نبی‌اکرم (ص) و دیگر فرماندهان واحدها و لشکرها مصاحبه انجام دادم. در دوران فعالیت در نیروی هوایی، وقتی خلبان‌ها و پیشکسوتان را در حاشیه مراسم‌های مختلف ملاقات می‌کردم و دیدارهای صمیمی خلبان‌ها، پیشکسوتان و کارکنان نیروی هوایی را مشاهده می‌کردم که جوایای احوال یکدیگر بودند، با خودم می‌گفتم که چه گنجینه ارزشمندی در این مراسم حضور دارد. بنابراین تصمیم گرفتم این دیدارها را از طریق برنامه‌های فضای مجازی و ارتباط‌های زنده؛ تازه‌تر و محکم‌تر کنم. خوشبختانه برنامه‌های زنده فضای مجازی سبب شده افراد گوناگون، به‌خصوص پیشکسوتان، از پستوی دل خود بیرون آمده و با انرژی‌هایی که از مردم در صفحات اینستاگرام خود می‌گیرند، سختی‌ها و مشکل‌های دیگر را تا حدودی فراموش کنند و اکنون هر کدام از این عزیزان صفحه اینستاگرام با سه‌چهار هزار عضو دارند.

■ **در این برنامه‌ها، بیشتر چه موضوع‌هایی مطرح می‌شود؟**

در این برنامه‌های زنده بیشتر درباره عملیات‌ها، وضعیت‌های اضطراری و خاطره‌ها صحبت می‌کنیم. بحث و گفت‌وگوی دوستانه و حتی تخصصی داریم. چند نسل گوناگون از خلبانان نیروی هوایی با ما همراه می‌شوند، از قهرمانانی مانند فریدون ایزدستا، بهمن فرقانی، فرج‌الله برات‌پور تا نسل پس از من